

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА
ЗА ЈАНУАРИ 2009 ГОДИНА

Февруари 2009

I. Зајакнување на институционалниот капацитет

1. Со цел обезбедување на поголема сигурност на пратките и соодветен царински надзор Царинската управа, набави и започна со пробна употреба на нов вид на царински сигурносни пломби со единствени сериски броеви и електронска евиденција на начинот на нивно издавање, употреба и раздолжување. Со овие царински пломби се заменуваат досегашните (оловно парче кое со клешта со жиг се притиснува на парче жица) кои не обезбедуваат евиденција на издавањето и употребата и лесно се злоупотребуваат.

Исто така, и корисниците на поедноставени постапки, кои имаат одобрение за употреба на пломби од посебен вид, во најкус можен рок ќе треба да ги исфрлат од употреба старите оловни пломби и да обезбедат нови сигурносни пломби со уникатни сериски броеви. За нивно одобрување потребно ќе треба да поднесат барање до Царинската управа на Република Македонија.

2. На 23 јануари 2009 година во Скопје, директорот на Царинската управа и г-ѓа Мирела Лавато, директор на Финансиската служба - во името на Царинска управа на Италија (водач на Конзорциумот ИТА@МАС - имплементатор на проектот) потпишаа договор за јавна набавка на електронски систем за обработка на царински декларации (СОЦД).

Склучувањето на договорот и имплементацијата на новиот царински софтвер претставува дел од процесот на модернизација на царинското работење, реализација на заложбите за забрзување на протокот на стоки, воведување на високи информатичко телекомуникациски стандарди и создавање на можност за поврзување со царинските информативни системи на земјите членки на Европската унија.

Овој царински софтвер е подготвен според последните стандарди на Европската унија, овозможува натамошно усвојување и спроведување на царинското законодавството на ЕУ, како и воведување на повисоки стандарди во автоматската обработка на царинските документи.

3. Во завршна фаза е инсталацијата на апликацијата за размена на податоци со Управата за јавни приходи, хардверската опрема е подготвена и воспоставена е комуникациска линија преку VPN¹ пристап. Преку овој систем Управата за јавни приходи и Царинската управа ќе разменуваат строго контролирани информации и податоци за правни и физички лица, за потребите на спречување на корупцијата и борбата против економскиот криминал.
4. Во почетокот на јануари оваа година Царинската управа започна со имплементација подготвениот Интегриран информационален систем за архивирање на документи и управување со работните процеси. Целта на овој проект, кој е во фаза на пилот тестирање, е воспоставување на систем за управување со документи (еДМС) во Царинската управа и материјално финансиско работење. Врз основа на пропишаните методологии, процедури и регулативи, работата со документите во интегрираниот информационален систем (ИИС) опфаќа: прием на документи, формирање на предмети во Царинската управа, обработка на предмети и документите, верификација на предметите и документите, проследување на документите и архивирање на документите во дигитална форма.

¹ VPN - virtual private network

5. Согласно Уредбата за спроведување на царинскиот закон, Царинската управа започна со одобрување на барањата за увоз за облагородување со поднесување на царинска декларација, односно поедноставени издавање на одобренија за увоз за облагородување. Тоа значи дека барањето за одобрение може да се поднесе со поднесување на царинска декларација во редовна постапка за увоз за облагородување.
6. Овој месец е донесено упатството за работа со CCTV² системот за видеонадзор, снимање и трансмисија на Царинската управа на Република Македонија со кое се пропишува начинот на работа, селективниот надзор базиран на анализа на ризик, овластувањата и пристапот кон системот, како и начинот на издавање и користење на снимениот материјал.
7. Во јануари 2009 година Царинската управа наплати вкупно 2.724 милиони денари (44,7 милиони евра) на име буџетски приходи, што е за 17% помалку во однос на оствареното во истиот период 2008 година.

Од вкупно наплатените буџетски приходи по видови, на име царина и други царински давачки, во јануари 2009 година се наплатени 427 милиони денари (7 милиони евра) што е 28% повеќе од истиот период 2008 година.

Наплатените приходи од ДДВ во Јануари 2009 година изнесуваат 2.220 милијарди денари (36 милиони евра), што е 23% помалку од истиот месец во 2008 година.

Наплатените приходи од акциза во јануари 2009 година изнесуваат 62 милиони денари (1 милион евра), што е за 6 % помалку во однос на 2008 година.

Наплатените приходи од надоместоци изнесуваа 15 милиони денари (246 илјади евра) кои во споредба со јануари 2008 година се повеќе 66 % .

Намалувањето на наплатените вкупни приходи за 17 % во јануари 2009 година во однос на 2008 година е пред сè поради намалениот увоз на суровини и репроматеријали, на кои не се плаќаат царини, туку само ДДВ.

II. Административен капацитет

8. Во јануари 2009 година Царинската управа учествуваше во организација на следниве обуки, работилници, семинари и работни средби:
 - организирани се две обуки за користење на електронскиот систем за раководење со документи;
 - во соработка со Амбасадата на САД во Скопје одржан е основен курс за истраги и анализа во врска со оружје за масовно уништување,
 - организирани се четири идентични обуки за користење на апликациите за дежурна книга и внес-изнес на девизни и денарски средства,
 - две обуки за примена на Оперативната инструкција за системот за оценување на работата на царинските службеници;
 - во врска со активностите за запознавање на царинските службеници со новодонесените упатства поврзани со секојдневното работење организирани две обуки за примена на Упатството за вршење на селективни контроли во царинското работење,

² CCTV или Closed Circuit Television (Телевизија од затворен тип)

- во соработка со Министерството за внатрешни работи организирани се четири еднодневни обуки за ракување со огнено оружје и боево гаѓање за царински службеници.

На горенаведените настани (вкупно 15) учествувале 182 царински службеници, во времетраење од 1.093 часа. Просечното времетраење на обука за вработените кои посетувале обука е 6 часа, додека просечното времетраење на обука за секој вработен е 0,98 часа.

Врз основа на направената анализа на добиените потреби од обуки усвоен е План за обуки за 2009 година, според кој ќе се насочат активностите во организирање и спроведување на потребните обуки.

III. Интегритет и борба против корупција

9. Во јануари 2009 година, врз основа на различни сознанија и примени информации, беа реализирани 9 внатрешни истраги во организационите единици на Царинската управа. За спроведените истраги изготвени се 5 извештаи со заклучоци за постоење основани сомненија дека царинските работници работеле спротивно на позитивните законски одредби, како и 4 извештаи во кои не е утврдено повреда на позитивните законски прописи од страна на царинските службеници. Истиот месец инспекторите од Одделението за внатрешна инспекција во пет царински испостави изврши контрола на негативно одговорените предмети од верификацијата на доказите за потекло. Инспекторите извршија увид на постапувањето и преземените мерки препорачани во извештаите од извршена контрола на работењето во Царинарница Штип. За направените контроли изготвени се 6 извештаи, доставени до надлежните раководители и Секторот за контрола и истраги.
10. Во истиот месец, реализирани се 7 дисциплински постапки против 7 царински службеници, од кои во 3 случаи е изречена мерка парична казна и во 4 случаи е запрена дисциплинската постапка.
11. Во јануари 2009 во Царинската управа беа спроведени три внатрешни ревизии: ревизија на унапредување на комуникацијата на Одделението за координација и комуникација со останатите организациони единици во Царинската управа, ревизија на регуларноста на вршењето на редовниот годишен попис на средствата, изворите на средствата, како и побарувањата и обврските на Царинската управа за 2007 година согласно Оперативната инструкција за начинот за вршење на пописот и усогласување на сметководствената со фактичката состојба на Царинската управа; Follow-up ревизија на препораки од Државниот завод за ревизија по извештаи издадени во 2007, а се однесуваат за периодот во 2006 година, препораките од внатрешната ревизија во 2007 и 2008 година и препораките од пописната комисија за извршениот попис за 2007 година. Со ревизиите констатирани се 10 наоди и дадени се 10 препораки за постапување.

IV. Транспарентност

12. Во јануари 2009 година преку отворената царинска телефонска линија (број 197) се примени вкупно 6.493 повика или во просек 208 повици на ден и тоа:
 - 5 повици се А класа (информации за кои се бара неодложна акција од страна на испостава или мобилна екипа) и по кои се превземени,

- 2 повици се В класа (информации кои бараат понатамошни дополнителни испитувања од други одделенија во Секторот за контрола и истраги или од други одделенија во Царинска управа), проследени до одделение за разузнавање и истраги за дополнителна обработка,
 - 11 повици Ј класа (информации проследени до Сектор за професионална одговорност, а кои се однесуваат на жалби на граѓани за коруптивно и непрофесионално работење на царинските работници. Од досегашните анализи констатирано е дека само 10% од овие информации имаат завршница, додека останатите 90% не содржат доволно податоци за покренување на истрага и се оквалификувани како неосновани.
13. До Гранична полиција се упатени 78 барања за асистенција, проверка на лица/возила за остварен влез или излез, а до Дежурниот центар за состојби при Бирото за безбедност на Министерството за внатрешни работи се упатени пет барања и добиен е соодветен одговор.
14. Во јануари 2009 година на официјалната интернет страна на Царинската управа објавени се 92 информации на македонски, англиски и албански јазик, додека на интранет порталот континуирано се објавуваат информации за вработените во Царинската управа.

V. Спречување на нелегален увоз, извоз и транзит на стока и заштита на права од интелектуална сопственост

15. Врз основа на разузнавачки информации и анализа на ризикот, специјалните мобилни единици на Царинската управа во јануари 2009 година извршија преглед на 355 камиони, 212 автобуси, 194 автомобили или на вкупно 761 возила на граничните премини и во внатрешноста, а Службата за мобилни скенери изврши 1.320 скенирања на 1.142 товарни моторни возила, 17 автобуси и 161 патнички моторни возила при што се заплени разни стоки (акцизна стока, текстил, како и фалсификувана стока од повеќе трговски марки).

Истовремено, и царинските службеници на граничните премини и во внатрешните царински испостави спречија повеќе обиди за криумчарење, при што се заплени над 380.000 парчиња трговски стоки или над 150 видови трговски стоки:

- 21.860 парчиња цигари
- 250.000 метри конец
- 163.200 парчиња балони
- 89.000 парчиња жилети
- 29.760 пакувања чачкалицы;
- 20.000 хартиени чинии
- 12.027 литри мазут
- 7.150 парчиња мали отпорници
- 5.000 кг тегови за билансирање
- 3.000 парчиња метални боксерки и тегови
- 1.320 пакувања паштети
- голема количина најразновидни текстилни производи и производи за домаќинството.

На 28.01.2009 за излез од Република Македонија на граничниот премин Табановце (македонско - српската граница) се пријавило празно ТМВ со регистарски таблички со српска национална ознака. Царинскиот работник (задолжен за контрола и евиденција на ТМВ на излез) се посомневал во веродостојноста на приложената

билатерална дозвола за меѓународен камионски превоз, по што извршил детален преглед на кабината на предметното возило. Пронајдени се уште 14 искористени билатерални дозволи и една неискористена дозвола за трета земја, за кои по извршеното вештачење е утврдено дека станува збор за фалсификат. Против возачот е започната итна постапка за утврдување на неговата кривична одговорност пред надлежниот основен суд. Со злоупотреба на фалсификувани дозволи за меѓународен камионски превоз од страна на некои превозници од Република Србија и нивно вршење на транспорт на стоки кон и од Република Македонија, домашните превозници кои имаат лиценца за меѓународен превоз на стоки стануваат оштетени поради нелојалната (и нелегална) конкурентска понуда на пазарот на транспортните услуги од нивните колеги од Република Србија.

На 15.01.2009 година во Царинска испостава Скопје, при спроведена царинска контрола на товарно моторно возило, кое превезувало стока увезена од Кина, покрај пријавената стока, пронајдени се непријавени 2.000 парчиња таблети и препарати за разубавување со проценета вредност од околу 9.000 евра. Непријавената стока, која била сокриена во вреќи со чорапи се состои од вешто изработени фалсификати на: 1.480 таблети Viagra, 380 таблети Cialis и 90 капсули Bolishi. Непријавената стока за која е потребна дозвола од Министерство за здравство - Биро за лекови, е привремено одземена, составен е записник за сторен царински прекршок и е извршено утврдување на фактичката состојба. По комплетирање на доказите и спроведување на премер и проценка на стоката, до ОЈО Скопје е поднесено барање за поведување на кривична постапка против одговорните лица

На граничниот премин Богородица (македонско-грчката граница) на 22.01.2009 година, во преграда над десното предно тркало на автобус со романски регистарски ознаки откриени се 33.435 евра во разни апоени. Парите биле спакувани во повеќе коверти на кои биле наведени имињата на примачите.

На граничниот премин Мецитлија (македонско-грчката граница) откриени се непријавени 94 куршуми за карабинска пушка и 55 парчиња разни видови накит (обетки, белегии за на рака, прстени, привезоци за ланчиња и ланчиња).

На граничниот премин Табановце на (македонско-српската граница) пронајдени се 210 парчиња професионален електричен алат и прибор од марката HILTI (дупчалки, брусалки, ласерски нивелатори и мерачи, бургии, дијамантски дискови и секачи) и 4 мобилни телефони марка NOKIA-66, со вкупна проценета вредност од 590.000 денари, во просторот наменет за багаж на патничко возило со италијански регистарски табlici, управувано од лице државјанин на Република Македонија со привремен престој во Република Италија.

Покрај претходното, царинските работници од Одделението за оперативни работи, привремено ја задржаа следната стока : 2.713 делови за автомобили (2.500 свеќици марка Bosna Super, 100 термостати за автомобили, 38 лагери, 5 ламели и 70 ребрасти ремени) и 540 пакувања со разни лекови (Скоприл плус, Ципрофлоксацин, Хидрохлоротиазид, Холеста, Лаонил, Панзул, Лузепам, Пронисон, Церсон, Омепразол, Рисперидон), откриени на граничниот премин Јажинце на 23.01.2009 на влез во Република Македонија, во багажниот дел и во делот за алати на автобус со косовски регистарски табlici кој сообраќал на редовната линија Тетово-Урошевац-Приштина.

На граничниот премин Богородица на (македонско-грчката граница) 9.270 електронски елементи (транзистори и отпорници), на 12.01.2009 година, се пронајдени под командната табла.

150 птици од заштитениот вид *Carduelis Carduelis* и *Canabina Acanthihic* (билбил), се пронајдени на 18.01.2009 година, на излез од Република Македонија, во багажникот под резервната гума на патничко моторно возило со македонски регистарски ознаки, управувано од лицето С.Т. со македонско државјанство.

16. За откриените обиди за недозволен пренос на стока, како и за останатите недозволените постапувања, до Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа се доставени 243 барања за поведување на прекршочна постапка, од кои: 38 барања по прекршочна пријава за возила доставени од Министерството за внатрешни работи, 17 барања по записник за царински прекршок доставени од Секторот за контрола и истраги, 149 барања по записник за царински прекршок доставени од царинските испостави, 7 барања по записник за царински прершок од СНИО, а останатите 32 се вратени предмети од Основните судови кои со решенија се огласуваат за ненадлежни. Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа во јануари реши 47 предмети во редовна и итна постапка и за истите изрече глоба во вкупен износ од 3,4 милиони денари (околу 55 илјади евра) и ја одзеде стоката предмет на царински прекршок.
17. Во текот на јануари Царинската управа издаде 610 покани за плаќање на глоба, односно изрече мандатни казни на сторителите на царински прекршоци во вкупен износ од околу 9,1 милиони денари (околу 150 илјади евра).
18. Во јануари 2009 година Царинската управа донесе 93 решенија за дополнителна наплата на помалку пресметан царински долг во вкупен износ од 5,2 милиони денари (околу 85 илјади евра).
19. Во овој месец се извршени дополнителни контроли по разни основи во 15 трговски друштва, врз основа на кои се изготвени 5 предлози за дополнителна наплата на помалку пресметан царински долг во вкупен износ од 62.043 денари.
20. Царинската управа до основните јавни обвинителства, во текот на јануари поднесе 11 пријави за покренување за кривична постапка против 13 физички лица и 3 правни лица.

Основите за поднесување на кривични пријави во јануари 2008 година се следните: криумчарење, поднесени вкупно 6 кривични пријави против 7 физички лица и 1 правно лице; транспорт и промет со акцизна стока без бандероли, поднесени се 2 кривични пријави против 2 физички лица; фалсификување и употреба на исправа, симнување и оштетување на царинско обележје, поднесена е 1 кривична пријава против 1 физичко лице; царинска измама, поднесени се 2 кривични пријави против 3 физички лица и 2 правни лица. Вкупната вредност на стоката предмет на кривично дело изнесува 2,9 милиони денари (околу 47,7 илјади евра), ненаплатените односно избегнатите царински давачки изнесуваат 9 милиони денари (околу 134 илјади евра).

21. Во јануари 2009 година Царинската управа спречи 6 обиди за повреда на право од интелектуална сопственост и привремено задржа 7.992 парчиња различна стока.

Најголем дел од привремено задржаната стока ја сочинуваат:

- 4.800 парчиња полначи за мобилен
- 1.316 парчиња калкулатори
- 533 парчиња текстил (работна облека, блузи, фармерки, кошули, маици)
- 600 парчиња паричници
- 300 парчиња футроли за мобилен
- 235 парчиња метални футроли за ЦД
- 160 парчиња часовници
- 48 парчиња депилатори

Во периодот од 01.01.2009 до 31.01.2009 година е одобрено продолжување на рокот за 4 трговски марки за наредната година, кои се регистрирани од минатата година и тоа: ETIMAT, PARROT, VICTORIA и CASIO.

Во јануари 2009 година се донесени одобренија за уништување за 1.309 парчиња фалсификувана стока.

V. Меѓуинституционална, меѓународна соработка и проекти

22. На 30.01.2009 година директорот на Царинската управа, Претседателот на Стопанска комора на Македонија, претседателот на Сојузот на стопански комори на Македонија, претседателот на Стопанска комора на Северозападна Македонија, генералниот секретар на МАКАМТРАНС Асоцијација на независни синдикати на камионски транспортери, управител на СИЗ „Македонија сообраќај“ А.М.Е.Р.И.Т и претседателот на групацијата на меѓународни шпедитери и логистички оператори, потпишаа Меморандум за воспоставување на советодавна врска и соработка и Меморандум за формирање на Советодавно тело.

Целта на потпишаните меморандуми е унапредување на партнерството помеѓу Царинската управа и бизнис заедницата со цел зголемување на безбедноста и олеснување на меѓународната трговија. Зајакнувањето на соработка со бизнис заедницата преку формирање на Советодавно тело е стандард на Конвенцијата за поедноставување и усогласување на царинските постапки (Ревидирана Кјото конвенција) која беше ратификувана од страна на Собранието на Република Македонија во јануари 2008 година

23. Царинската управа на Република Македонија, во соработка со Стопанската комора на Македонија, за стопанските субјекти (увозно-извозни компании и царински застапници), организираше оперативна практична презентација на Едношалтерскиот систем за увозно-извозни дозволи и квоти - Електронскиот систем EXIM.

Преку примената на едношалтерскиот систем се овозможува, по електронски пат, македонските компании кои се вклучени во надворешната трговија да поднесуваат барања, како и да добиваат дозволи за увоз, извоз и транзит од надлежните институции во земјата кои ги издаваат истите, како и да аплицираат за добивање тарифни квоти.